

oraz w Alpach Wapiennych w Austrii (Annaberg¹). Góry to misterium piękna, bogactwo przyrody i miejsce ujawniania się żywiołów.

Zgodnie z powyższymi uwagami w niniejszym eseju wybrano trzy przykładowe postacie TATAERNICZEK zajmujących się (przede wszystkim lub także) nauką, wiele innych Pań ma przeróżne inne zawody, hobby i działa w najróżniejszych organizacjach, warto przeczytać wszystkie polecane oryginały.

Postać pierwsza: Zofia Radwańska-Paryska

Zofia urodziła 3-go maja 1901 roku się w Warszawie jako najstarsze z sześciorga dzieci Ryszarda S. J. Radwańskiego artysty malarza i Leokadii Karwowskiej. Zatem był to zabór rosyjski, rodzina była inteligencka. Gdy Ona miała 17 lat, Polska odzyskała niepodległość. Warto sobie uzmysłowić kto tworzył dzień po dniu II Rzeczpospolitą. Nasza HEROINA zmarła w październiku 2001r., przeżyła zatem ponad 100 lat. Co ciekawe Jej prace naukowe ktoś wydawał jeszcze kilka lat po Jej śmierci – jak podaje scholar.google!! Ukończyła studia botaniczne i geograficzne na Uniwersytecie Warszawskim.

W 1933 roku przedstawiła i obroniła pracę doktorską dotyczącą badań nad żyworością roślin w Polsce – także na Uniwersytecie Warszawskim.

Napisała wiele książek o roślinach tatrzańskich. Są tutaj unikalne (rośliny), które nie występują w innych regionach Polski. Napisała także wiele artykułów naukowych oraz popularyzatorskich – o roślinności tatrzańskiej i TATRACH.

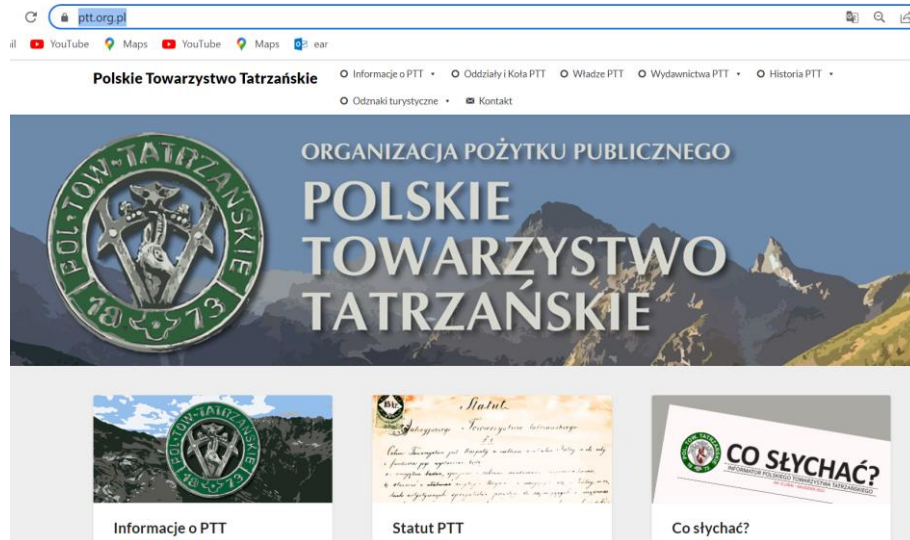
Od 1921r. bywała corocznie w Tatrach (od początku jako członkinią **PTT**²), uprawiając intensywnie turystykę. Tatry popularyzowała w całym polskim społeczeństwie, a dla znajomych organizowała wycieczki. Generalnie **propagowała poznanie oraz ochronę** przyrody tatrzańskiej. Od roku 1923 zaczęła intensywnie uprawiać wspinaczkę i narciarstwo wysokogórskie. Jest jedną z **pierwszych i wybitnych polskich taterniczek**.

¹ <https://www.dolna-austria.info/annaberg>; ośrodek narciarski w Austrii.

² <https://www.ptt.org.pl/>; strona towarzystwa.

<<Związała się w tym czasie z pracą w Klubie Wysokogórskim, biorąc udział (jako jedyna w latach międzywojennych kobieta) w klubowych wyprawach wspinaczkowych w Alpy>>.

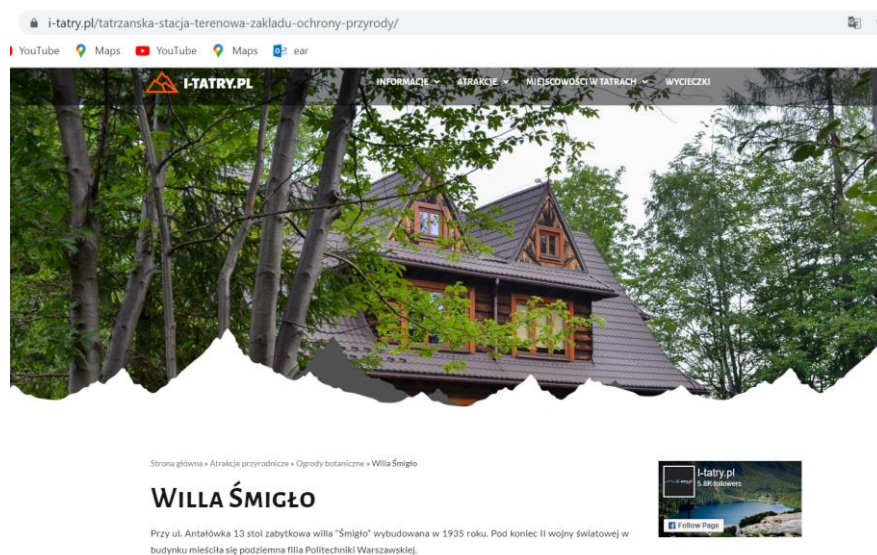
Jeździła do Francji i Włoch - w roku 1937 jako pierwsza Polka weszła m.in. na Mount Blanc oraz Matterhorn. W 1939 r. pojechała jako **kierownik wyprawy narciarskiej** w Dolomity (m.in. narciarskie wejście na Marmoladę) – wiadomości zebrano także z Wikipedii. W roku 1938 na stałe zamieszkali wraz z mężem w Zakopanem, tuż przed II wojną światową. Okazało się to szczęśliwym miejscem do przeżycia Hitlerowskiej okupacji!!

W książce [2] poświęcono Jej tekst na stronach **224-225**. Książka jest wydana w kolorach białym i niebieskim, (zatem) takie też jest Jej portretowe zdjęcie. Strony dzielą się na dwie szpalty. Druk jest malutki. Autorzy podkreślają iż Zofia była także **instruktorką jazdy na nartach**, sędziowała z zawodach FIS (!!!), a w 1945r. – **jako pierwsza kobieta – została członkinią TOPR-u**.

W czasie II wojny światowej pracowała jako biuralistka w Nadleśnictwie Zakopane. Po wojnie przez kilka lat była kustoszem działu przyrodniczego Muzeum Tatrzańskiego, a potem do emerytury kierowała **Tatrzańską Stacją Naukową** w „Śmigło”.

Strona Internetowa Stacji Naukowej /styczeń 2023/

Autorzy [2] podają ogromną liczbę publikacji Heroiny – tytuł po tytule – podkreślając znaczenie atlasu „Rośliny tatrzańskie” oraz „trudną” do wyklikania książkę wspomnieniową pt. „Mozaika Tatrzańska”. Generalnie Pan Maciej Pinkwart jest miłośnikiem Zakopanego i napisał wiele publikacji i przewodników. Co ciekawe – kolejną postacią w polecanej książce jest **Stanisław Ignacy Witkiewicz**³ – z Heroiną łączy ich Zakopane, ale są raczej ze światów równoległych. Co ciekawe: dziś współautorka książki nazywa się Długołęcka-Pinkwart – czy wspólna praca doprowadziła ich do małżeństwa?? Książka zawiera opisy tras turystycznych w Zakopanem. Na trasach są obiekty (skocznie, muzea),

³ Ostatnio w kinach jest grywany film „Niebezpieczni dżentelmeni” – jedna z postaci to właśnie Witkacy, co ciekawe film kręcono częściowo w Teatrze Polskim w Bielsku-Białej.

Postać druga: Anna Okopińska

Drugą Bohaterką odcinka jest pani Profesor Anna Okopińska⁶. Z zasobów Internetowych wiemy, że w 1971 roku ukończyła studia na **Wydziale Fizyki** Uniwersytetu Warszawskiego. Jej praca magisterska dotyczyła teorii cząstek elementarnych. To temat ciekawy, pasjonujący, do dziś aktualny. Ciągłe badana jest struktura atomów oraz strumienie cząstek docierających do naszej ziemi z kosmosu.

W 1976r. rozpoczęła studia doktoranckie na Wydziale Fizyki uczelni macierzystej, wtedy była to zupełna nowość, zdaje się iż realizowana jedynie na Politechnice Wrocławskiej, poza Warszawą. Dziś studia doktoranckie są standardem w Polsce oraz Unii Europejskiej. W roku 1981 doktoryzowała się w Instytucie Badań Jądrowych w oparciu o pracę pt. *Model rozpraszania mezonów na barionach z wymianą ładunku*, na Zachodzie kariery naukowej przebiegają szybciej. Stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskała w 1993 roku na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego na podstawie rozprawy „Rozwinięcie optymalizowane w teorii pól kwantowych”. Trudno jest zdobyć habilitację, trudno zasłużyć na profesurę, a jednocześnie „chodzić” w góry – to zupełny kosmos.

Tytuł profesora nauk fizycznych nasza Bohaterka otrzymała w dniu 18 października 2012 roku.

W 1982r. podjęła pracę w białostockiej filii Uniwersytetu Warszawskiego. W 1998r. została zatrudniona w Instytucie Fizyki na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach, przekształconej następnie w Akademię Świętokrzyską i (z kolei) na Uniwersytet Jana Kochanowskiego. Specjalizuje się w kwantowej teorii pola. Opublikowała ponad 30 artykułów w czasopiśmie z listy filadelfijskiej.

Eseista studiował matematykę stosowaną, wiele zajęć dzieliliśmy ze studentami fizyki technicznej na Politechnice Śląskiej w Gliwicach. Wielu studentów i pracowników chodziło w góry, jeden kolega był na trekkingu w Himalajach, drugi gdzieś na stacji

⁶ <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Okopinska-Anna;3950509.html>; o Pani Profesor w Encyklopedii.
https://www.wikiwand.com/pl/Anna_Okopi%C5%84ska;

polarnej. Eseista wysłuchał relacji Kolegi z Himalajów, z pokazami slajdów w 1984 lub 1985 roku.

scholar.google.com/scholar?hl=pl&as_sdt=0%2C5&q=okopińska+anna&oq=okopińska

YouTube Maps YouTube Maps ear

gle Scholar

okopińska anna

Okolo 98 wyników (0,05 s)

ia [Nonstandard expansion techniques for the effective potential in \$\lambda\phi^4\$ quantum field theory](#)

[A Okopińska](#) - Physical Review D, 1987 - APS

The effective potential in scalar quantum field theory is calculated using different expansions of the path integral for the generating functional. The conventional loop expansion is ...

☆ Zapisz Cytuj Cytowane przez 288 Powiązane artykuły Wszystkie wersje 9

Wy...

Przykładowa publikacja – cytowana 288 razy /stan z 24.01.2023r./

To stały dawny rys naukowców czy inteligencji, że po wysiłku intelektualnym można „naładować akumulatory” właśnie dzięki kontaktowi z przyrodą, poprzez oderwanie się od tzw. ‘codziennosci’. Czasem przeradza się to w taką pasję, że ktoś wsiąka w środowisko miłośników gór – tak było z kolejną Bohaterką. Inni z kolei w pewnym momencie rezygnują i zaczynają np. pisać książki.

Postać trzecia Anna Czerwińska

Anna Czerwińska urodziła się 10 lipca 1949r. w Warszawie, zatem krótko po zakończeniu II wojny światowej. Warszawa zrujnowana, ale odżywająca. Tak jak poprzednio przedstawione Panie, była polską alpinistką i himalaistką, zdobywczynią **6 ośmio-**

tysięczników i tzw. Korony Ziemi. Niestety zmarła 31.01.2023r. w czasie pisania odcinka w styczniu i lutym br.

Uczestniczyła w wyprawach wspinaczkowych m.in. z **Wandą Rutkiewicz** i Krystyną Palmowską. Z zawodu była **doktorem nauk farmaceutycznych**, lecz od wielu lat nie pracowała w swoim zawodzie – porzuciła go dla gór, które były Jej największą pasją. Prowadziła firmę, która sprowadza z Indii ubrania, biżuterię oraz inne orientalne produkty.

Zacytujemy Wikipedię (https://pl.wikipedia.org/wiki/Anna_Czerwi%C5%84ska;): <<Pod koniec maja 2000 roku jako **druga Polka po Wandzie Rutkiewicz stanęła na szczycie Mount Everestu.**>>

national-geographic.pl/artukul/anna-czerwinska-wspominamy-osiagniecia-polskiej-himalaistki

ube Maps YouTube Maps ear

NATIONAL GEOGRAPHIC TRAVELER EXPLORERZY FOTOGRAFIA NATGEO CHANNEL SKLEP

STRONA GŁÓWNA | LUDZIE | NIE ŻYJE ANNA CZERWIŃSKA. WYBITNA POLSKA HIMALAISTKA MIAŁA 74 LATA

Nie żyje Anna Czerwińska. Wybitna polska himalaistka miała 74 lata. fot. Marek Arcimowicz

LUDZIE

Nie żyje Anna Czerwińska. Wybitna polska himalaistka miała 74 lata

REKLAMA

ZAOSZCZĘDŹ
20% TEJ
WIOSNY*

<<W latach 90. zdobywała kolejne najwyższe szczyty kontynentów, tzw. Koronę Ziemi. Wejściem na Everest, skompletowała ją (koronę) jako druga osoba z Polski po Leszku Cichym. W momencie wejścia na Everest była najstarszą kobietą, która stanęła na tym szczycie.>>

← → ↻ 🔒 taniaksiążka.pl/gorfanka-na-szczytach-himalajow-anna-czerwinska-p-295558.html?utm_source=ceneo&utm_medium=referral

Gmail YouTube Maps YouTube Maps ear

 Tu wpisz tytuł, autora, nazwę serii

Górfanka
Na szczytach Himalajów

Mt Everest
Lhotse
Makalu

Autor: Anna Czerwińska

Ocena: ☆☆☆☆☆

Sprawdź [zasady dodawania i publikowania](#)

 Książka nie posiada ocen.

Wysyłka w	24 godziny + czas dostawy	
Format	14,5x21 cm	Rok w.
Wydawnictwo	Annapurna	Ilość s

Warto poznać Bohaterki, warto przeczytać książki w oryginale. Jest wiele innych różnie wybitnych postaci, a eseje zachęcają do dalszego zainteresowanie się aktualnym tematem, zgodnie z nazwą serii omawiane są postacie naukowców.

LINKI

1. <https://www.vogue.pl/a/kamienny-sufit-anna-krol-o-pierwszych-taterniczkach>; jest zdjęcie autorki.
2. <https://ksiazki.wp.pl/napisala-ksiazke-o-taterniczkach-wiem-ze-wkladam-kij-w-mrowisko-6628571645983584a>; o omawianej książce.
3. https://issuu.com/theroyalrosydesign/docs/designer_magazyn_july_2020_stockholm.zofia_radwa_radwa_/s/10700650; rośliny.
4. [//genialny_zbiór_zdjęć_z_wypraw_górskich](https://polona.pl/search/?filters=keyword:Alpini%C5%9Bci,public:0)

PUBLIKACJE

- A. Paryscy: [*Wielka encyklopedia tatrzańska*](#), Poronin 1995.
- B. RADWAŃSKA-PARYSKA, Zofia; PARYSKI, Witold H. *Encyklopedia tatrzańska*. Sport i turystyka, 1973.
- C. Tatry Wysokie. Przewodnik taternicki. Zestaw 25 przewodników. Witold H. Paryski. <https://mapy.net.pl/zestaw-25-przewodnikow-po-tatrach-wysokich/10522>; opis poszczególnych tomów.
- D. RADWAŃSKA-PARYSKA, Zofia. *Słownik gwarowy góralskich nazw roślin z Tatr i Podtatrza*. na, 1992.
- E. PIEKOS-MIRKOWA, H.; MIREK, Z. Dr Zofia Radwanska-Paryska-w 100-lecie urodzin. *Wiadomości Botaniczne*, 2001, 45.1-2: 62-65.
- F. NOWAKOWSKI, Artur, et al. Bibliografia Tatr i Podhala Zofii i Witolda Paryskich–historia i współczesność. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*, 2016, 17.2: 31-40.
- G. MACZYŃSKI, Maciej, et al. Rośliny tatrzańskie w piśmiennictwie Zofii Radwańskiej-Paryskiej. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Linguistica*, 2015, 10: 107-119.
- H. RADWAŃSKA-PARYSKA, Zofia. *Zielnik Brata Cypriana z Czerwonego Klasztoru*. Instytut Botaniki im. W. Szafera-Polska Akademia Nauk, 1991.
- I. RADWAŃSKA-PARYSKA, Zofia. Sasanka słowacka, nowa roślina flory polskiej [Pulsatilla slavica (Reuss.) Zam et Paegl., a new plant of the Polish flora]. *Acta Societatis Botanicorum Poloniae*, 2017.
- J. RADWAŃSKA-PARYSKA, Zofia. Naparstnica purpurowa, nowy składnik flory Tatr [Digitalis purpurea L., a newly discovered component of the Tatra flora]. *Acta Societatis Botanicorum Poloniae*, 2017.

- K. MIREK, Z. Rocznicowe spotkania poświęcone Zofii Radwańskiej-Paryskiej (1901-2001). *Wiadomości Botaniczne*, 2011, 55.3-4.
- L. MIREK, H.; MIREK, Z. Niezwykły jubileusz stulecia urodzin dr Zofii Radwanskiej-Paryskiej. *Chrońmy Przyrodę Ojczystą*, 2001, 57.3: 5-10.

//HIMALAISTKI

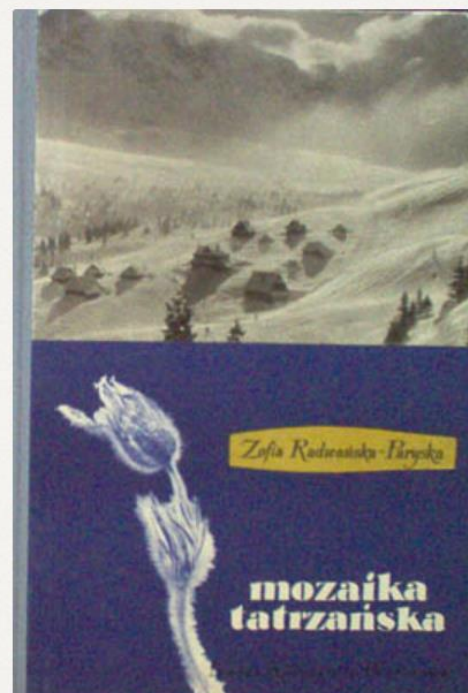
- a) <https://mamadu.pl/150347,znane-polskie-himalaistki-kto-zdobył-k2-nie-tylko-wanda-rutkiewicz;>
- b) <https://www.national-geographic.pl/artukul/anna-czerwinska-wspominamy-osiagniecia-polskiej-himalaistki;>

Mozaika tatrzańska.

Okładkę, wyklejkę, stronę tytułową i układ graficzny projektował Mateusz Gawryś. Fotografie na okładce wykonał Janusz Czecz. Warszawa 1956. Nasza Księgarnia. wyd.1. s.76. liczne il. na wyklejkach mapy. opr. ppł. oryg. 25 cm.

Wśród autorów fotografii same sławy fotografii tatrzańskiej i górskiej w ogóle: Roman Petrycki, Libusza Odložilikova, Władysław Werner, Karol Skřípsky, Zdzisław Kulesza, Hanna Jędrzejewska, Janusz Czecz, Bożena Mrhova, Antonin Bubenik, Vincenzo Gatti, Henryk Czarnocki, Rudolf Müller, Maciej Zajączkowski, Autorka oraz – przede wszystkim – Włodzimierz Puchalski!!!

Ważne dzieło dla wielbicieli Tatr, ich przyrody, taternictwa oraz dziejów TOPR-u i GOPR-u.

[https://antykwarjat-filar.pl/sklep/mozaika-tatrzańska-p-15830/;](https://antykwarjat-filar.pl/sklep/mozaika-tatrzańska-p-15830/)

Wiele książek o WANDZIE RUTKIEWICZ

-

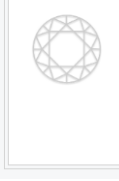
Wszystko o Wandzie Rutkiewicz / wywiad Barbary Rusowicz
 Książka | Toruń : Comer & Ekolog, 1992
 Dostępna
 ☆☆☆☆☆

[Wypożycz](#)
-

Na jednej linii / Wanda Rutkiewicz ; współpraca aut. Ewa Matuszewska
 Książka | Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1986
 Dostępna
 ☆☆☆☆☆
[Zobacz inne wydania](#)

[Wypożycz](#)
-

Karawana do marzeń / Wanda Rutkiewicz, Ewa Matuszewska
 Książka | Londyn : At Publications, 1994
 Dostępna
 ☆☆☆☆☆

[Wypożycz](#)
-

Wanda Rutkiewicz : jeszcze tylko jeden szczyt / Elżbieta Sieradzińska
 Książka | Warszawa : Marginesy, 2018
 Dostępna
 ☆☆☆☆☆

[Wypożycz](#)
-

Uciec jak najwyżej : nie dokończone życie Wandy Rutkiewicz / Ewa Matuszewska
 Książka | Warszawa : Iskry, cop. 2007
 Niedostępna | Najbliższy termin zwrotu 1/20/2023
 ☆☆☆☆☆
[Zobacz inne wydania](#)

[Wypożycz](#)
-

Ucieczka na szczyt : [Rutkiewicz, Wielicki, Kurtyka, Kukuczka] / Bernadette McDonald
 Książka | Warszawa : Agora, cop. 2012
 Dostępna
 ☆☆☆☆☆

[Wypożycz](#)

← → ↻ p-s-k.pl/?p=1244

Gmail YouTube Maps YouTube Maps ear

🕒 23 sierpnia, 2013 by Lidia Długolecka-Pinkwart Comment Closed

Lidia Długolecka – Pinkwart

trener i superwizor twórczości

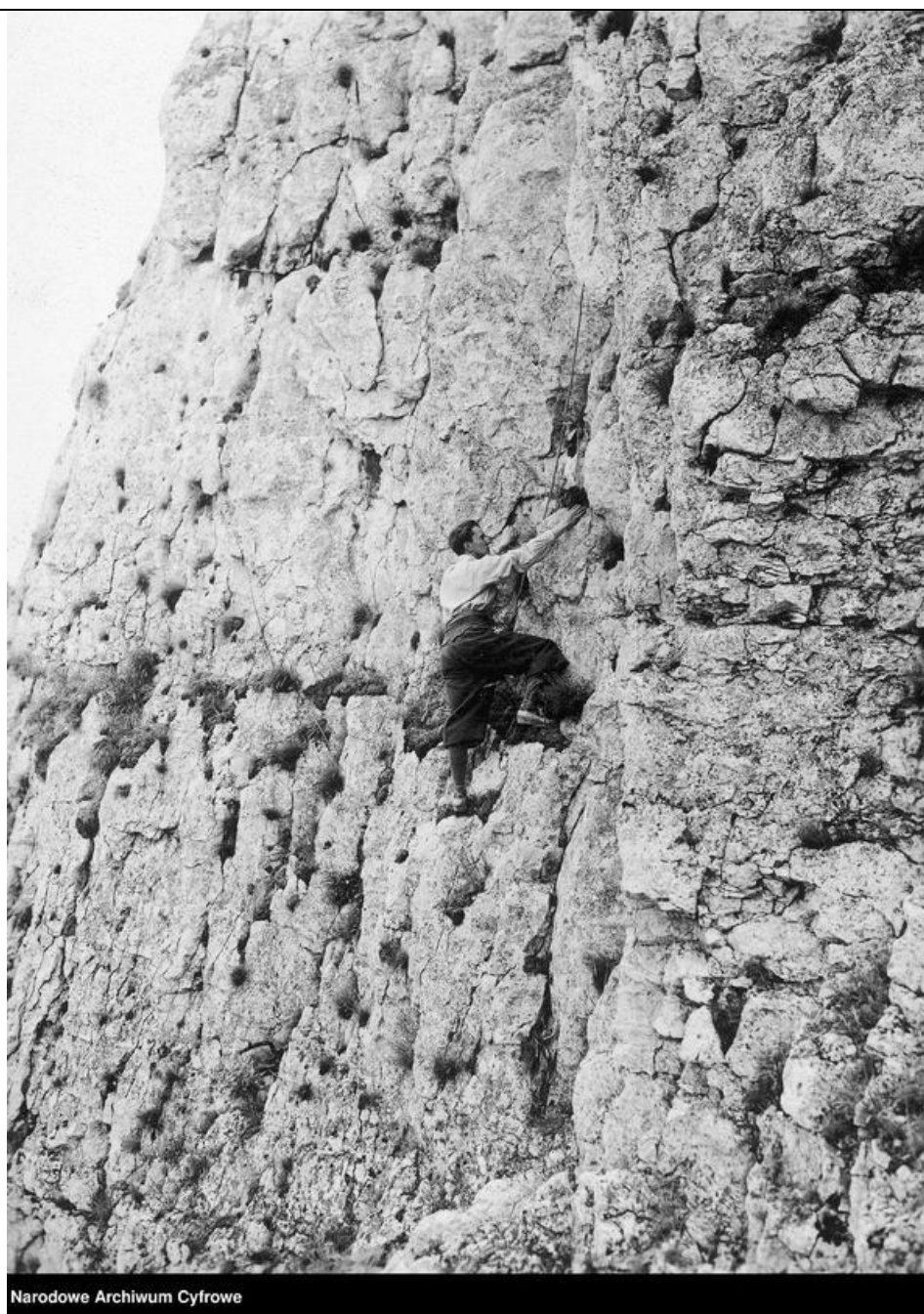
wiceprezes PSK (2013-2017)

członek komisji rewizyjnej PSK (od 2017)

Autorka książki [2]

Wybrane strony internetowe oraz zdjęcia

Autorka chciała ogłosić całej społeczności czytelników
iż nie tylko faceci chodzą i wspinają się w górach!!!

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Polacy w Alpach Francuskich

Narodowe Archiwum Cyfrowe

bnpparibas.pl/patronki/zofia-radwanska-paryska

YouTube Maps YouTube Maps ear

< WSZYSTKIE KANDYDATKI

**ZOFIA
RADWAŃSKA-PARYSKA
(1901-2001)**

Zofia Paryska jest Patronką BANKU!!!

bnpparibas.pl/patronki/poznaj-patronki

Gmail YouTube Maps YouTube Maps ear

BNP PARIBAS Bank zmieniającego się świata [Strona główna](#) [Poznaj patronki](#) [Nadaj szkole patronkę](#)

MAGDALENA ABAKANOWICZ
Najstynniejsza polska rzeźbiarka

**KRÓLOWA JADWIGA
ANDEGAWĘNSKA**
Pierwsza kobieta – król Polski

OLGA BOZNAŃSKA
Pierwsza uznana polska malarka

portalgorski.pl/artykuly/sylwetki/ludzie-gor/1797-zofia-radwnska-paryska-pierwsza-kobieta-ratownik-topr

YouTube Maps YouTube Maps ear

PORTALGORSKI.PL Szukaj... ZALOGUJ

Start Artykuły Turystyka górską Sporty Górskie Kultura Patronaty Strefa outdoor Konkursy Galerie

Jesteś tutaj: PortalGorski.pl Artykuły Ludzie Gór Zofia Radwańska-Paryska, pierwsza kobieta – ratownik TOPR

KATEGORIE

- Felietony
- Wywiady
- Opowiadania
- Ludzie Gór
- Leksykon Gór
- Historia
- Kalendarium
- Archiwum
- Inne

Zofia Radwańska-Paryska, pierwsza kobieta – ratownik TOPR

Całkiem niedawno wspominaliśmy Wandę Henisz- Kamińską, pionierkę kobiecego wspinania. Dlatego teraz warto przypomnieć także jedną z jej górskich towarzyszek, **taterniczkę**, pisarkę, działaczkę społeczną i pierwszą kobietę, która została ratowniczką TOPR, **Zofię Radwańską- Paryską**. Przyjaciele mówili do niej „Kejsi”.

SPORTY GÓRSKIE

- 23.01.20 Lawinowe Centrum Treningowe otwarte od 21 stycznia [Czytaj więcej](#)
- 23.01.20 Akcja ratunkowa na Połoninie Wetlińskiej w Bieszczadach
- 23.01.18 Wkrótce otwarcie wieży widokowej w Beskidzie Wyspowym
- 23.01.18 W całych Tatrach obowiązuje 3 stopień zagrożenia lawinowego

Zofia Radwańska-Paryska w Tatrach, fot: zakopanedlacieble.pl

Żyła sto lat, a jej życie niemal do ostatniego dnia było dynamiczne. Kiedy miała 95 lat nadal przygotowywała publikacje o Tatrach. – Odszedł mistrz, który uczył nas spojrzenia na Tatry – powiedział w 2001 roku, po jej śmierci, dyrektor Tatrzańskiego Parku Narodowego Paweł Skawiński. Był jej uczniem, zdawał przed Zofią Paryską egzamin na przewodnika.

Zofia Radwańska- Paryska w tatrach wspiniała się i wędrowała przez 60 lat. Zaczęła w 1921 roku, jako turystka

SKLEPGORSKI.PL KUPUJ ONLINE!

issuu.com/theroyalrosydesign/docs/designer_magazyn_july_2020_stockholm.zofia_radwa_/s/10700650

YouTube Maps YouTube Maps ear

Z OFIA RADWAŃSKA - PARYSKA
rośliny tatrzańskie

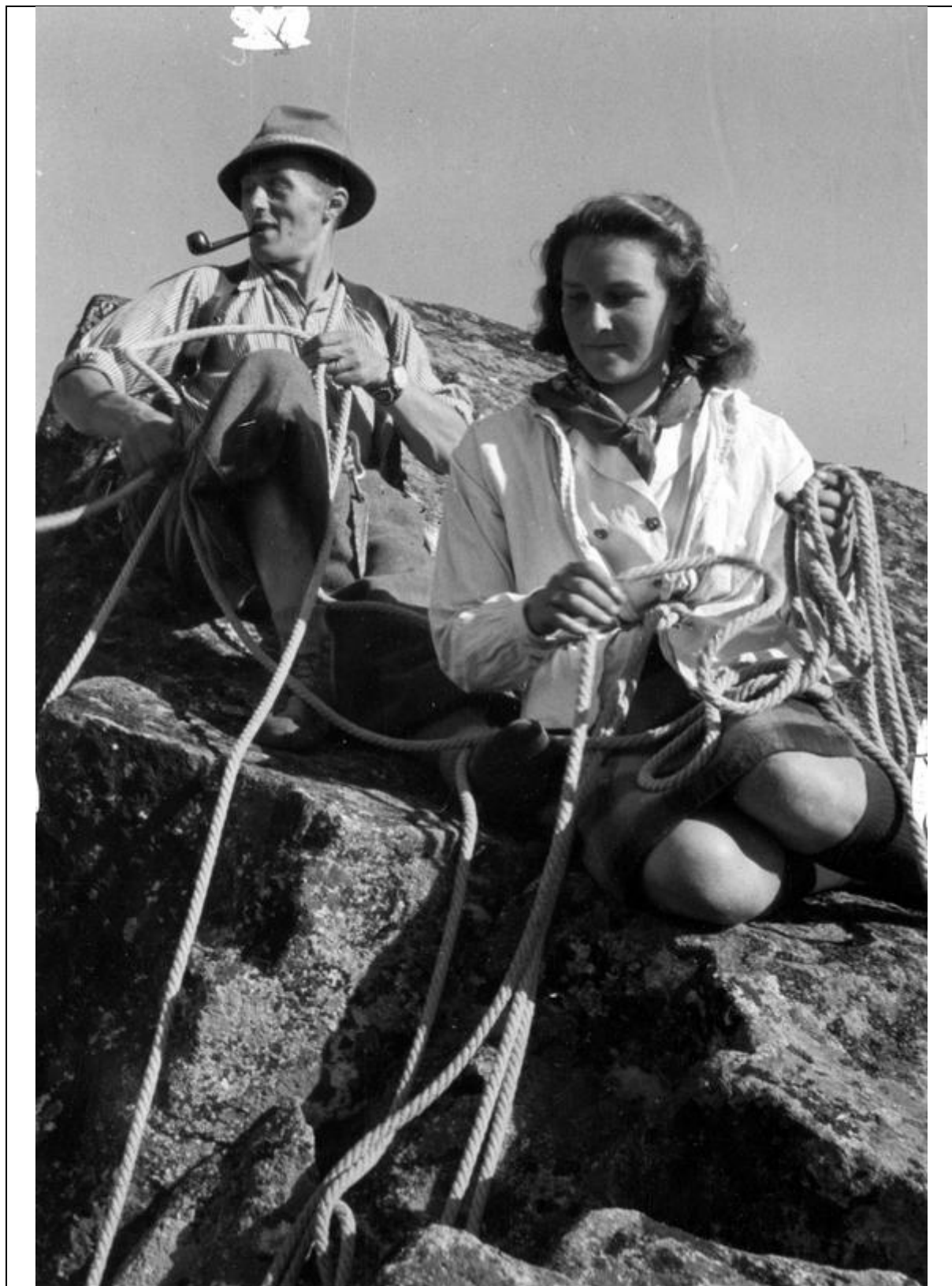
TATRY. Widok z Cyrli na Giewont. — Kwitnące krokusy.

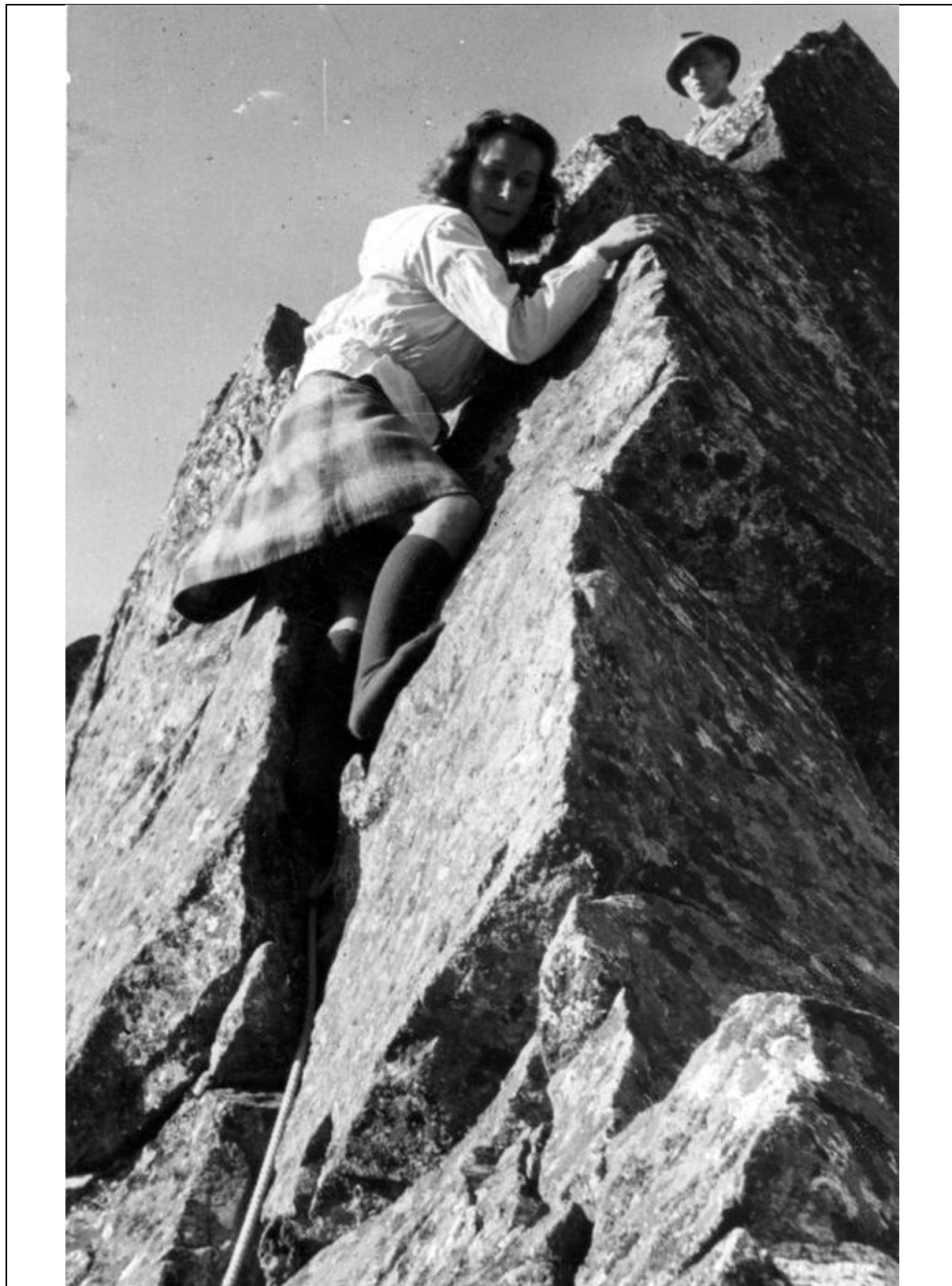

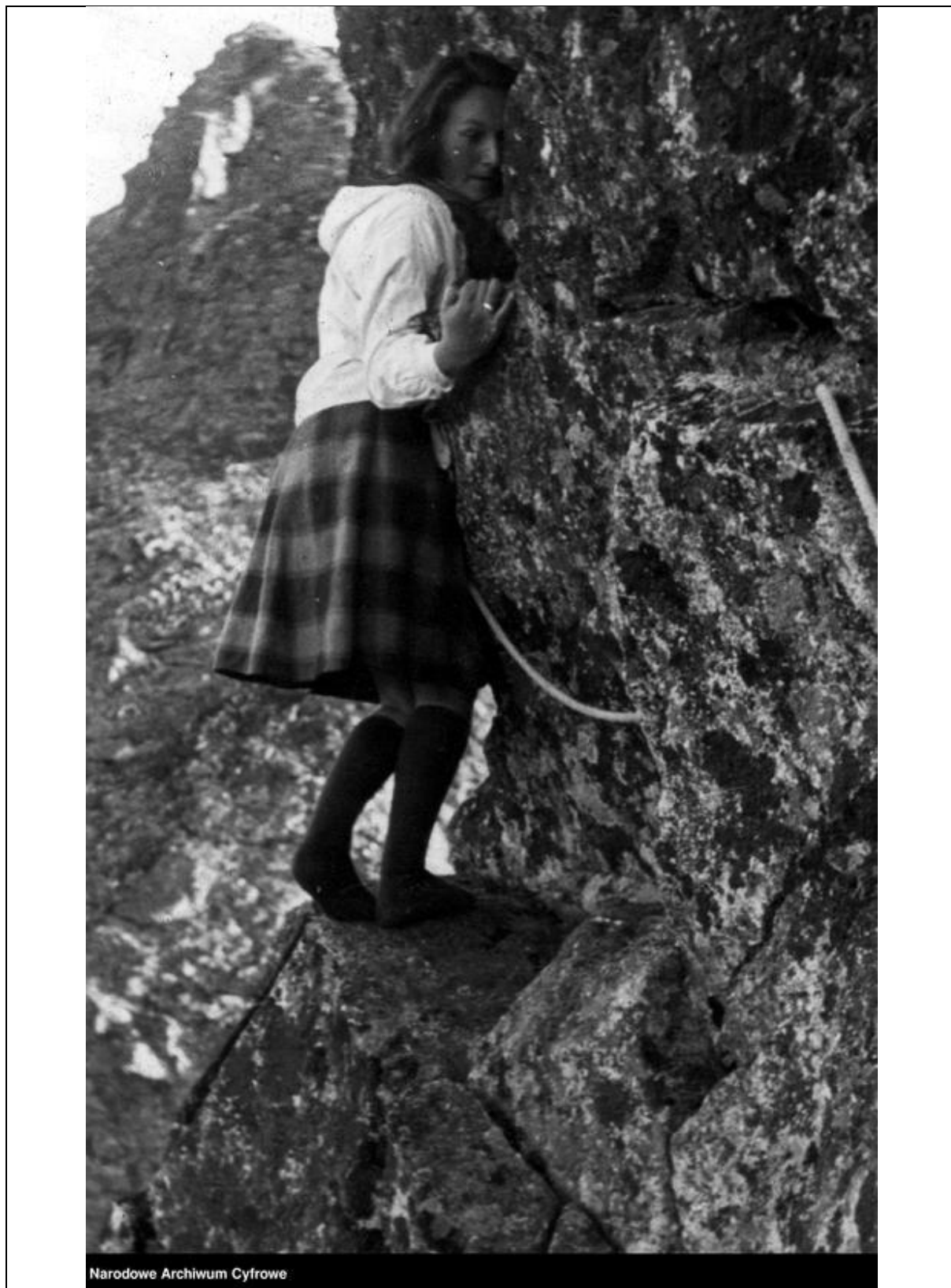
Narodowe Archiwum Cyfrowe

Narodowe Archiwum Cyfrowe

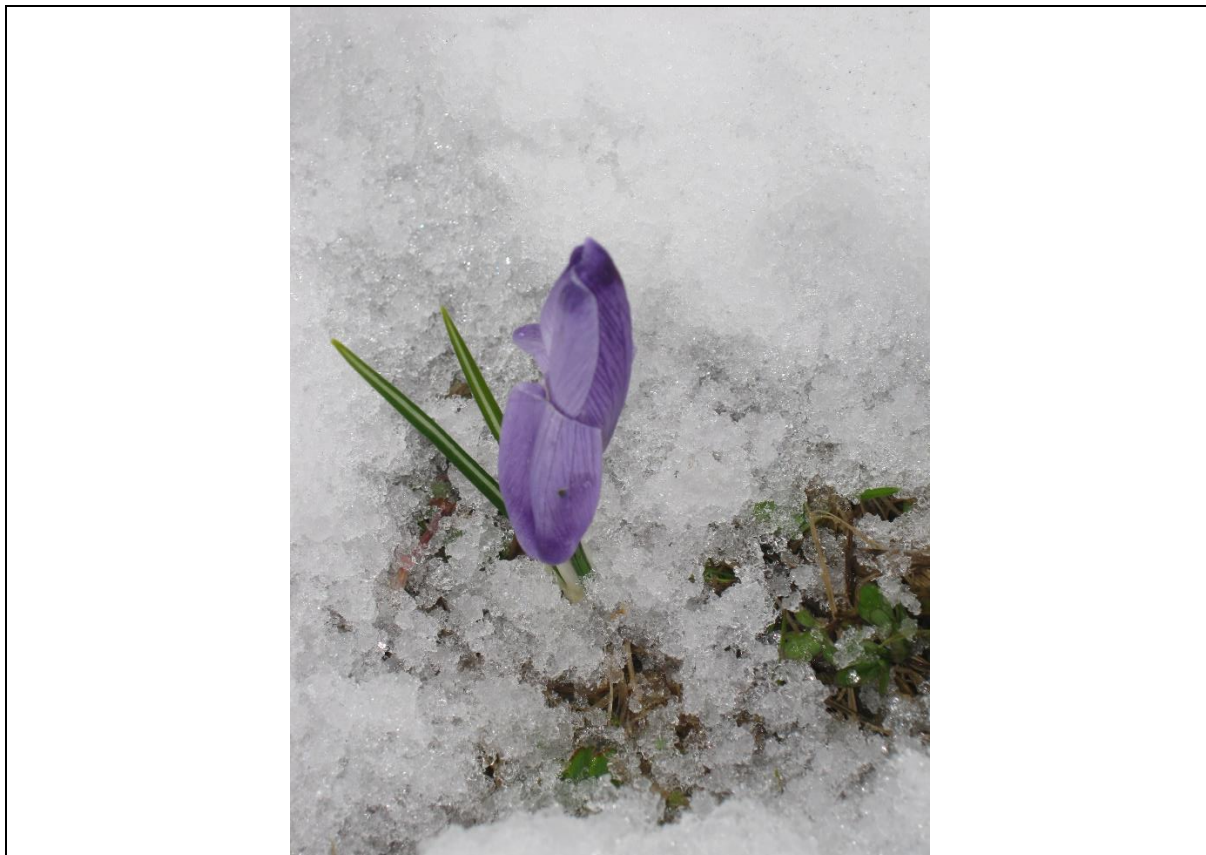
Narodowe Archiwum Cyfrowe

TATRY WCZESNĄ WIOSNĄ

Profesorki Super-Babki

Nr 228

2023

Profesorki Super-Babki

Nr 228

2023

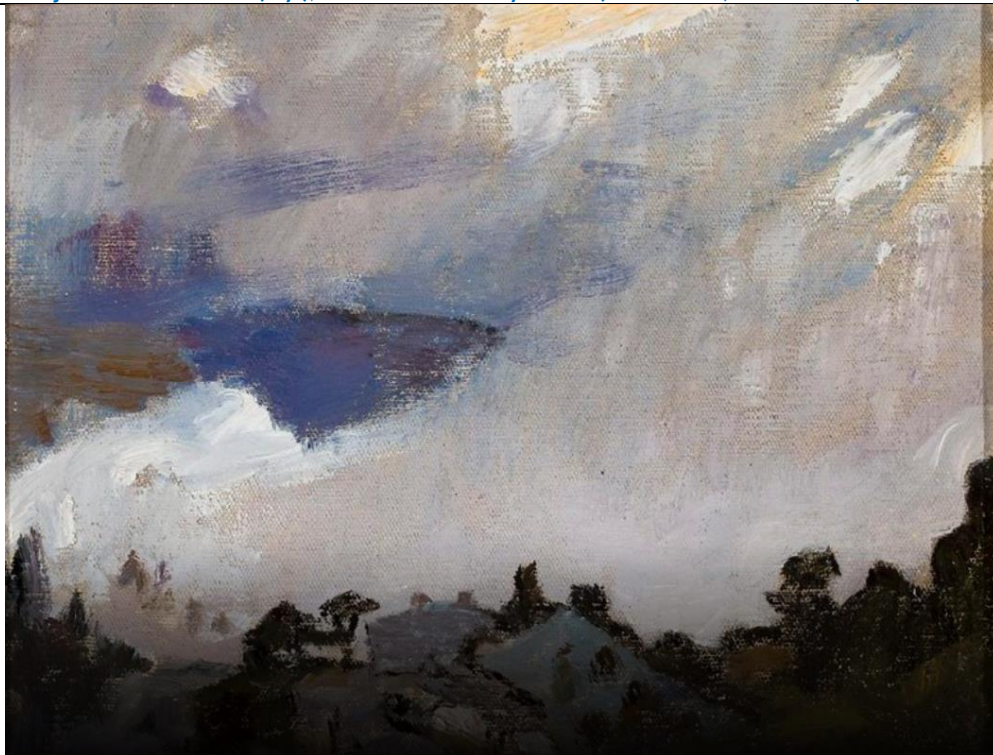

„Motyw tatrzański ze stawem” Jakub Glasner (1879—1942)

Himalaje. Z podróży do Indii; Creator: Ciagliński, Jan (1858-1913)

Subject: Młoda Polska (styl), Państwowe Zbiory Sztuki (Warszawa ; 1922-1939) Date: 1907

Zdjęcia: Stan i Barbara Zawiślak oraz zasoby NAC i POLONA.